

**Wewnętrzny Program
Doradztwa Zawodowego w
Szkoie Podstawowej nr 1
im. gen. Józefa Bema
w Dobrym Mieście
rok szkolny 2025/2026**

Spis treści

Wstęp

- I. Podstawy prawne str. 4
- II. Założenia ogólne programu str. 5
- III. Cel ogólny doradztwa zawodowego str. 6
- IV. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego str. 6
- V. Warunki i sposoby realizacji programu str. 9
- VI. Zadania szkolnego koordynatora doradztwa zawodowego i nauczycieli str. 10
- VII. Koordynator i osoby odpowiedzialne za realizację programu str. 10
- VIII. Terminy realizacji. Harmonogram str. 14
- IX. Weryfikacja efektów zajęć str. 15
- X. Ewaluacja programu str. 16

Wstęp

Współczesny rynek pracy charakteryzuje się ciągłymi zmianami. Sytuacja społeczno - ekonomiczna w Polsce, stawia przed ludźmi duże wyzwania. Globalizacja gospodarki, postęp informatyczny, wzrastająca ilość informacji dotycząca zawodów, dróg kształcenia, zmieniającej się stopy bezrobocia, powoduje trudności w przystosowaniu się do tych zmian. Podejmowane decyzje nabierają szczególnego znaczenia. Młody człowiek powinien być przygotowany do funkcjonowania w nowej rzeczywistości, gotowy do podnoszenia swoich kwalifikacji, ustawicznego doskonalenia się, zdobywania nowych umiejętności przydatnych w podejmowaniu decyzji edukacyjno - zawodowych. W roku szkolnym 2024/2024 realizując program doradztwa zawodowego w kl. VII, bardzo wyraźnie słysząc było pytania uczniów: Jak planować swoją przyszłość? Jaką szkołę wybrać?, pełne troski pytania rodziców: Kim będzie moje dziecko?, pytania wychowawców : Jak pomóc młodemu człowiekowi w wyborze zawodu?. Przedstawiony poniżej program doradztwa zawodowego, powstał po to, aby przeciwdziałać przypadkowym, nieprzemyślanym decyzjom i wyborom edukacyjno - zawodowym już na etapie szkoły podstawowej, bo właśnie dziś preorientacja zawodowa, orientacja zawodowa i doradztwo zawodowe nabrało szczególnego znaczenia. Planowanie kariery edukacyjno - zawodowej, podejmowanie trafnych wyborów, planowanie i wybór zawodu są procesem, który kształtuje się przez wiele lat. Działania z zakresu preorientacji zawodowej, orientacji zawodowej, doradztwa zawodowego, pomagają w odpowiedzi nie tylko na pytanie : Ósma klasa i co dalej ?, ale i inne pokrewne dotyczące indywidualnej ścieżki kariery.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w Szkole Podstawowej nr 1 zakłada charakter systemowy, realizację preorientacji zawodowej - uczniowie klas „O”, orientacji zawodowej - uczniowie klas I - VI oraz doradztwa zawodowego - uczniowie klas VII- VIII. Przy zaangażowaniu wychowawców i specjalistów ma wspierać uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjno - zawodowych, przygotować uczniów do umiejętności poznawania siebie, swoich mocnych stron, umiejętności, zdolności, zainteresowań oraz rodziców, aby nie czuli się osamotnieni i zagubieni w towarzyszeniu swoim dzieciom w drodze do ich kariery. W czasie zajęć doradztwa zawodowego, uczniowie powinni poznać specyfikę zawodów, klasyfikację, charakterystykę rynku pracy lokalnego, krajowego, europejskiego, światowego.

Celem nadrzędnym WSDZ jest wyposażenie uczniów w umiejętność podejmowania odważnych, samodzielnych decyzji, umiejętność uczenia się przez całe życie, radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych. Uczeń kończący szkołę podstawową powinien znać system kształcenia, oferty szkół ponadpodstawowych, ukierunkowanie na wybór języków, świat zawodów, strukturę rynku pracy. Wybór edukacyjno - zawodowy powinien być podyktowany osobistą chęcią spełnienia zawodowego adekwatnego do indywidualnych możliwości i predyspozycji. Zadaniem wszystkich osób związanych z programem jest towarzyszenie uczniom w odkrywaniu siebie i wspieraniu w ich decyzjach.

I. Podstawy prawne

Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym w klasach VII - VIII szkoły podstawowej reguluje ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. oraz Rozporządzenie MEN z dnia 16.08.2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego. Prawo oświatowe, w którym zapisano, że system oświaty zapewnia przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia, zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego oraz zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno - pedagogicznej jako jedne z podstawowych form działalności dydaktyczno - wychowawczej szkoły. Szczegółowe regulacje wprowadzają Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej, między innymi w sprawie doradztwa zawodowego, w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół oraz w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. System oświaty zapewnia w szczególności : dostosowywanie kierunków i treści kształcenia do wymogów rynku pracy, kształtowanie u uczniów postaw przedsiębiorczości i kreatywności sprzyjających aktywnemu uczestnictwu w życiu gospodarczym, w tym poprzez stosowanie w procesie kształcenia innowacyjnych rozwiązań programowych, organizacyjnych i metodycznych, przygotowywanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku

kształcenia.

II. Założenia ogólne programu.

Program stanowi realizację jednolitej, uwzględniającej etapy rozwojowe uczniów, systemowej koncepcji doradztwa zawodowego rozumianego jako uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII - VIII szkół podstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Program bazuje na kilku teoriach doradczych. Głównym kryterium doboru koncepcji jest możliwość odniesienia procesu świadomego kształtowania kariery do zmian rozwojowych, które warunkują realizację treści na tym etapie edukacyjnym. Zadania, jakie stawiane są doradztwu zawodowemu, są dostosowane do możliwości tej grupy odbiorców (uwzględnia uczniów z różnymi rodzajami niepełnosprawności).

Zgodnie z modułową strukturą programu w każdej klasie będą realizowane cele z obszarów:

Poznanie własnych zasobów, Świat zasobów i rynek pracy, Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno - zawodowych.

Przewidziane w programie działania związane z doradztwem zawodowym są powiązane z treściami kształcenia ogólnego, co umożliwia uczniom dostrzeganie związków pomiędzy tym, czego się uczą, a dalszą edukacją i karierą zawodową.

III. Cel ogólny doradztwa zawodowego

Celem doradztwa zawodowego, w oparciu o Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w klasach VII - VIII szkoły podstawowej, jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania, przy wsparciu doradczym, decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

IV. Treści programowe oraz cele szczegółowe.

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych - jednolitych z obszarami wszystkich programów zestawu - które jednocześnie wyznaczają treści programowe doradztwa zawodowego.

1. Poznanie własnych zasobów, między innymi zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.
2. Świat zawodów i rynek pracy, między innymi poznanie zawodów, wyszukiwanie oraz

przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, między innymi znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno - zawodowych, między innymi planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocowego poradnictwa kariery.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII - VIII szkół podstawowych

W obszarach:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW - uczeń:

- 1.1. określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych
- 1.2. rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe
- 1.3. dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno - zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz źródeł
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno - zawodowych
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno - zawodowej
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY - uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania
- 2.2. porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy

2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka

2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy

2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową

2.7. dokonuje autoprezentacji

oraz - wymienia instytucje pomagające osobom niepełnosprawnym w poruszaniu się po rynku pracy;
- wie, że osoby niepełnosprawne nie są wykluczeni na rynku pracy - jeżeli jest inaczej - wie, jak zareagować.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE - uczeń:

3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji

3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych własnych zasobów

3.3. charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej

3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO - ZAWODOWYCH - uczeń:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno - zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym

4.2 określa cele i plany edukacyjno - zawodowe, uwzględniając własne zasoby

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno - zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z pomocy

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno - zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII - VIII oraz cele szczegółowe WSDZ są spójne z treściami programowymi z zakresu doradztwa zawodowego dla oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz treściami programowymi z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I - III oraz IV - VI szkół podstawowych.

Treści programowe dla wszystkich oddziałów realizuje się w tych samych obszarach:

Poznanie siebie.

Świat zawodów i rynek pracy.

Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie.

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno - zawodowych.

V. Warunki i sposoby realizacji programu:

Określone w programie cele przewidziane są do realizacji:

- a. podczas wynikających z ramowych planów nauczania grupowych zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, które są prowadzone przez doradcę zawodowego;
- b. podczas: - zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu; - wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w bieżącej pracy z uczniami, zajęcia prowadzone przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych i wychowawczych;
- c. podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole lub poza nią, np. konkursy zawodoznawcze, udział w targach edukacyjnych.

Działania związane z doradztwem zawodowym są planowane na poziomie szkoły w ramach Wewnętrzzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego i realizowane przez całą kadrę pedagogiczną. W realizację programu włączeni są rodzice, przedstawiciele instytucji oświatowych zajmujących się doradztwem zawodowym (specjaliści z PPP, pracownicy placówek kształcenia nauczycieli), placówki kształcenia praktycznego, organizacje pracodawców.

Współpraca z rodzicami w zakresie wspomagania ucznia w podejmowaniu właściwych decyzji edukacyjno - zawodowych polega na włączeniu rodziców w działania szkoły poprzez angażowanie ich do różnych form działań doradczych. np: organizacji wizyt w zakładach pracy, angażowaniu rodziców w tworzenie portfolio przez ucznia, czy poznawanie zawodów, które sami wykonują.

W trakcie realizacji programu będzie możliwość indywidualnego kontaktu uczniów i rodziców z doradcą zawodowym (szkolnym koordynatorem doradztwa zawodowego) zatrudnionym w szkole lub w Poradni Pedagogiczno - Psychologicznej współpracującej ze szkołą.

Zajęcia w ramach orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego będą prowadzone z wykorzystaniem metod aktywizujących ze szczególnym uwzględnieniem metody projektu (metoda aktywizująca polegająca na poznawaniu przez uczniów wybranego zagadnienia w ramach pracy zespołowej; rola nauczyciela podczas realizacji projektu jest znacznie ograniczona) oraz z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informacyjnych.

Doradztwo zawodowe w klasach VII - VIII jest ukierunkowane na kształtowanie: - proaktywnych postaw młodzieży wobec pracy i edukacji ze zwróceniem uwagi na zasady etyki pracy jako fundamentu aktywności zawodowej; - sprawczości uczniów, tj. przekonaniu, że są podmiotami własnych działań i są zdolni do wprowadzania zmian w swoim otoczeniu; - rozumienia potrzeb osób niepełnosprawnych oraz ich możliwości na rynku pracy

Działania realizowane w ramach doradztwa zawodowego w Szkole Podstawowej nr 1 będą wspierać eliminowanie stereotypów dotyczących ról społecznych i zawodowych.

VI. Zadania szkolnego koordynatora Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa

Zawodowego i nauczycieli

Szkolny koordynator WSDZ z powołanym zespołem współpracuje z nauczycielami, wychowawcami i szkolnymi specjalistami. Wspólnie: - diagnozują potrzeby i zasoby uczniów; - wspierają rodziców i uczniów w procesie doradczym i informacyjnym; - przygotowują młodzież do podjęcia trafnych decyzji o dalszym kształceniu i aktywności zawodowej; - wskazują źródła informacji o świecie zawodów; - przygotowują rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych; - kształtują świadomość uczniów dotyczącą odpowiedzialności za własną przyszłość zawodową; - wspierają uczniów niepełnosprawnych w decyzjach edukacyjno - zawodowych; - wzmacniają myślenie o karierze zawodowej w perspektywie procesu podejmowania decyzji i uczenia się przez całe życie; - kształtują proaktywną postawę wobec zmian na rynku pracy; - kształtują proaktywną postawę osób niepełnosprawnych na rynku pracy.

VII. Koordynator i osoby odpowiedzialne za realizację programu

1. Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 1 w Dobrym Mieście.
2. Szkolny koordynator doradztwa zawodowego - doradca zawodowy.
3. Powołany zespół w skład którego wchodzi : doradcy zawodowi, pedagog szkolny, nauczyciel wspomagający.
4. Wychowawcy klas.
5. Nauczyciele przedmiotowi.
6. Nauczyciele bibliotekarze.
7. Nauczyciele - wychowawcy świetlicy.
8. Inni specjaliści zatrudnieni w w/w placówce.